

Nieuwsbrief VBVC 2021 – 2**INHOUD**

- Intro
- Agenda 2021
- Kort nieuws
- Risicoanalyse

VBVC op facebook :

<https://www.facebook.com/VBVC-1745500912345414>

Agenda 2021-2022

- Ledenvergadering in samenwerking met Mr Pieter Bolle FOD toezicht welzijn regionale directe Brugge vermoedelijk te Oostkamp
- Ledenvergadering ivm Juridische aspecten in samenwerking met Mevr Sarah Torrekens
- Ledenvergadering In samenwerking met onze verzekeringsmakelaar Wilink

Alle betalende leden worden hiervoor uitgenodigd.

Niet-leden kunnen zich inschrijven aan de prijs van het lidmaatschap ze zijn dan ook automatisch lid van VBVC in 2021.

Collegae,

In deze nieuwsbrief vindt u opnieuw de stand van zaken van onze beroepsvereniging.

Jammer genoeg is er nog geen planning gekend voor onze ledenvergaderingen 2021-2022.

Er is nog geen datum voor de ledenvergadering in samenwerking met Mr Pieter Bolle FOD toezicht welzijn regionale directe Brugge en de ledenvergadering ivm Juridische aspecten in samenwerking met Mevr Sarah Torrekens

Hopelijk kunnen we binnenkort een planning voor de ledenvergaderingen 2021-2022 bekendmaken

Dit houdt natuurlijk niet weg dat we niets interessants te vertellen hebben in deze nieuwsbrief.

Onlangs hadden we een discussie over we nu al dan niet een risico analyse moeten opmaken, en zoniet wie dan wel, EN waarover deze risicoanalyse dient te gaan.

Daarom het integraal antwoord van Mr Tom Vermeersch adviseur – nationale coördinator bouwtoezicht, sociaal inspecteur arbeidsinspectie Toezicht op het Welzijn op het Werk.

Hopelijk tot binnenkort.

Met vriendelijke groet

Philippe Englebert
Voorzitter VBVC

Kort Nieuws:

- Bijhouden Register buitenlandse arbeidskrachten niet langer verplicht (vanaf 30 juli)
- Het gebruik van technische hulpmiddelen (anti-botsuitrusting, zwenkbegrenzing, GPS-systemen,...) bij kranen die in elkaars draaicirkel zijn opgesteld hebben voorrang op het klassiek kraanprotocol (bv hoogste kraan heeft voorrang).

Risicoanalyse

Onlangs kregen we volgende mail binnen:

..... na een interessante situatie op de werf... waarbij de arbeidsinspectie aanwezig was is ons het volgende meegedeeld;

het is de bouwheer/bouwdirectie ontwerp die de risicoanalyse moet opmaken en op basis van de resultaten hiervan kan de VC zijn VGP opmaken specifiek voor de werf.

De VC kan de Bouwheer/bouwdirectie wel bijstaan maar hij zou niet degene zijn die het opmaakt. Dit staat mijn inziens niet duidelijk in het KB tijdelijke & mobiele bouwplaatsen maar zou wel duidelijk in een leidraad opgenomen worden die de FOD WASO zal verspreiden in september. Ik vermoed dat dit veel discussie zal geven aangezien het bij mijn weten nog nooit is opgemaakt door de BH/bouwdir en ik zou ook niet weten hoe er aan te beginnen. Concreet moeten wij nadenken over hoe iets op een veilige manier kan gebouwd worden. Dit wil zeggen dat wij een uitvoeringswijze moeten voor ogen hebben. De uitvoerder mag uiteraard een andere methodiek voorstellen; aanvullend; er staat in het KB tijd.&mob. bouwpl. ook expliciet dat de VC bij elke ontwerpvergadering moet uitgenodigd worden

we hebben de vraag gesteld aan mr Vermeersch hieronder zijn antwoord;

Geachte heer,

Op uw vraag wie de risicoanalyse moet maken en waarover deze risicoanalyse gaat, kan ik U het volgende antwoorden.

Twee sleutelartikelen om deze vraag te beantwoorden zijn art. 17 & 18 van de welzijnswet van 04/08/1996.

In art. 17 staat dat de bouwdirectie belast met het ontwerp (veelal een architect) en in voorkomend geval de opdrachtgever (dat is bij een oppervlakte van meer dan 500 m²) de algemene preventiebeginselen moeten toepassen bij al hun keuzes die ze maken met betrekking tot het bouwproject. Deze keuzes kunnen van architecturale aard zijn, van bouwkundige aard, van technische aard, van planmatige aard en organisatorische aard zijn. Zij moeten dit doen tijdens alle fasen van het ontwerp van het bouwwerk.

In art. 18 staat dat de veiligheidscoördinator-ontwerp hen daarbij helpt (eigen bewoordingen) en dat de veiligheidscoördinator-ontwerp een veiligheids-en gezondheidsplan dient op te stellen met passende preventiemaatregelen.

Het toepassen van de algemene preventieprincipes is één van de meest fundamentele zaken in de welzijnswetgeving, ook in de regelgeving inzake tijdelijke of mobiele bouwplaatsen. Art. 15 stelt dat de betrokken partijen deze moeten toepassen en in art. 14 staat expliciet dat een architect deze moet toepassen.

In het KB van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen wordt het veiligheids-en gezondheidsplan als volgt gedefinieerd:

*“document of het geheel van documenten waarvan de inhoud beantwoordt aan de bijlage I, deel A, en dat de **op basis van risicoanalyses** vastgestelde preventiemaatregelen bevat ter voorkoming van de risico's waaraan de werknemers kunnen blootgesteld worden als gevolg van:*

a. de aard van het bouwwerk;

b. de wederzijdse inwerking van activiteiten van de diverse tussenkomende partijen die tegelijkertijd op de tijdelijke of mobiele bouwplaats aanwezig zijn;

c. de opeenvolging van activiteiten van de diverse tussenkomende partijen op een tijdelijke of mobiele bouwplaats wanneer een tussenkomst, na het beëindigen ervan, risico's laat bestaan voor de andere tussenkomende partijen die later zullen tussenkomen;

d. de wederzijdse inwerking van alle installaties of alle andere activiteiten op of in de nabijheid van de site waar de tijdelijke of mobiele bouwplaats is gevestigd, inzonderheid het openbaar of privaat goederen- of personenvervoer, het aanvatten of de voortzetting van het gebruik van een gebouw of de voortzetting van eender welke exploitatie;

e. de uitvoering van mogelijke latere werkzaamheden aan het bouwwerk;"

De risicoanalyse hoeft op zich geen deel uit te maken van het veiligheids-en gezondheidsplan, maar de risicoanalyse vormt wel de basis om de preventiemaatregelen te bepalen.

De wetgeving bepaalt de risicoanalysemethode niet.

Er zijn verschillende types risicoanalysemethoden, de één al ingewikkelder dan de andere. M.i. is bv. een twee-factormethode *1geschikt voor de meeste bouwprojecten (er zijn uiteraard bouwplaatsen waar andere specifieke risicoanalysetechnieken noodzakelijk zijn ...). Een goede risicoanalyse wordt door een aantal personen uitgevoerd om het eventuele subjectieve karakter ervan te minimaliseren.

Zoals U weet moet de veiligheidscoördinator-ontwerp zo snel als mogelijk bij het ontwerp van het bouwwerk betrokken worden.

Vanuit de voornoemde artikelen 17 & 18 volgt dat de bouwdirectie belast met het ontwerp en de opdrachtgever een risicoanalyse doen bij hun keuzen en daarbij de algemene preventiebeginselen toepassen. Je kan geen preventiemaatregelen bepalen zonder eerst een vorm van risicoanalyse te doen. Bij relatief eenvoudige bouwprojecten is de risicoanalysemethode "gezond boerenverstand" soms nog de beste (nogmaals: er zijn bouwprojecten die omwille van hun aard en techniciteit andere risicoanalysemethodes vergen, zoals bv. een HAZDEM, HAZCON, ...). De veiligheidscoördinator-ontwerp helpt hen bij het uitvoeren van die risicoanalyse. De risicoanalyse is dus participatief !

Ik geef twee eenvoudige voorbeelden, voor de bouw van een appartementsgebouw bv:

- Keuze voor nutsschachten:
  - o Risico: je kan er invallen, risico op dodelijk arbeidsongeval;
  - o Ruwbouwaannemer dient dit te beveiligen en niet alleen voor zijn eigen werknemers, maar ook voor latere werken (plaatsen leidingen, pleisterwerken, ...);
  - o Toepassen algemene preventiebeginselen: leuning plaatsen aan de opening van de nuts-schacht is niet conform deze beginselen. Het is beter om vanuit het ontwerp deze nutsschachten te beveiligen door bv. deze te voorzien van een borstwering. Je kan vanuit het ontwerp ook bepalen dat er roosters moeten komen in deze nutsschachten, deze roosters vormen een beveiliging tijdens de ruwbouwfase, maar ook bij latere tussenkomsten aan bepaalde leidingen.
  - o Bovenvermelde preventiemaatregelen worden dan genoteerd in het veiligheids-en gezondheidsplan en toegewezen aan een bepaalde aannemer. Het is ook een preventiemaatregel m.b.t. bovenvermeld punt e.
- Keuze voor een crepiegevelbekleding:
  - o Risico: voornamelijk vallen van hoogte bij het aanbrengen van de crepie (en de voorbereidende werken, isolatie, ...), maar ook bij een latere gevelreininging tengevolge van vervuiling van de gevel.
  - o Er gaan preventiemaatregelen moeten bepaald worden voor de realisatie van deze gevel en voor de latere reiniging of herstelling. Deze preventiemaatregelen worden ook bepaald door de algemene preventiebeginselen toe te passen.

- *Je zou als veiligheidscoördinator-ontwerp de bouwdirectie belast met het ontwerp en de opdrachtgever kunnen wijzen op het feit dat crepie na verloop van tijd 'vuil' wordt en dat er andere, meer onderhoudsvriendelijke materialen bestaan. Het is natuurlijk finaal de opdrachtgever die beslist ... (je neemt dan die beslissing op in het coördinatiedagboek);*
- *Voor de realisatie van de gevelbekleding is een steigerconstructie de meest aangewezen preventiemaatregel. Ook voor de latere reiniging kan dit het geval zijn. Je zou bv. de bouwdirectie belast met het ontwerp en de opdrachtgever kunnen adviseren om een verharde zone van bv. 2 meter breedte rond het gebouw te voorzien om de steigerconstructie later te kunnen plaatsen. Of je kan adviseren dat er een zone rond het gebouw toegankelijk moet zijn voor bv. een hoogwerker.*
- *Deze preventiemaatregelen worden dan opgenomen in het veiligheids-en gezondheidsplan.*

- Enz.

Deze voorbeelden tonen aan dat de risicoanalyse en het bepalen van de preventiemaatregelen een participatief geheel vormt en daarom is het belangrijk dat de veiligheidscoördinator-ontwerp effectief bij het ontwerp betrokken wordt en dat hij zijn taken vervult. Een veiligheids-en gezondheidsplan is maatwerk, gebaseerd op de keuzen die tijdens de ontwerpfase worden gemaakt. Tijdens de realisatie van het bouwwerk wordt dit veiligheids-en gezondheidplan dan geactualiseerd door bv. de gebeurtenissen op de bouwplaats, onvoorziene zaken, gewijzigde keuzen, een arbeidsongeval etc.

*1 Twee-factor methode : risico = kans x effect

Aldus het antwoord van Mr Vermeersch.

Dit leunt sterk aan bij het antwoord van ir Herman Outtier Adviseur -Bouwintegrator Algemene Directie Toezicht Welzijn op het Werk, dit van enkele jaren terug.

Daarom vindt u de samenvatting terug die ik destijds gemaakt heb van de bespreking met Mr Outtier ivm veiligheidscoördinatie, opgelet dit is van 10 jaar terug , visies en standpunten kunnen geëvolueerd zijn.

Veiligheidscoördinatie:

*1: Dit besluit is van toepassing op de **werkgevers en de werknemers** en de daarmee gelijkgestelde personen bedoeld in artikel 2, § 1 van de wet, **evenals op de personen die betrokken zijn bij de werkzaamheden** betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen bedoeld in artikel 2, § 2 en artikel 14 van de wet. (dus alle zelfstandigen ook)*

⇒ dit dossier betreft de veiligheid en de gezondheid van deze werknemers en gelijkgestelde betrokken zijn bij de werkzaamheden betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (bouw – instandhouding en latere werkzaamheden).

En is GEEN leidraad voor de latere gebruiker.

Risicoanalyse in de ontwerpfase door Bouwheer en architect

De VC maakt geen risico-analyse van het concept.

Hij / zij moet kijken hoe het veilig kan uitgevoerd worden

(vb hoogte van ballustrades of schoothoogtes van ramen is een probleem voor de bouwdirecties belast met het ontwerp)

Veiligheidsplan gezondheidsplan :

"6° "veiligheids- en gezondheidsplan" : document of het geheel van documenten waarvan de inhoud beantwoordt aan de bijlage I, deel A, en dat de op basis van risicoanalyses vastgestelde preventiemaatregelen bevat ter voorkoming van de risico's waaraan de werknemers kunnen blootgesteld worden als gevolg van :

a) de aard van het bouwwerk;

b) de wederzijdse inwerking van activiteiten van de diverse tussenkomenende partijen die tegelijkertijd op de tijdelijke of

© vbvc

www.vbvc.be info@vbvc.be

VBVC p/a Raapakkerlos 9890 Baaigem

verantwoordelijke uitgever : Philippe Englebert voor VBVC

mobiele bouwplaats aanwezig zijn;

c) de opeenvolging van activiteiten van de diverse tussenkommende partijen op een tijdelijke of mobiele bouwplaats wanneer een tussenkomst, na het beëindigen ervan, risico's laat bestaan voor de andere tussenkommende partijen die later zullen tussenkomen;

d) de wederzijdse inwerking van alle installaties of alle andere activiteiten op of in de nabijheid van de site waar de tijdelijke of mobiele bouwplaats is gevestigd, inzonderheid het openbaar of privaat goederen- of personenvervoer, het aanvatten of de voortzetting van het gebruik van een gebouw of de voortzetting van eender welke exploitatie;

e) de uitvoering van mogelijke latere werkzaamheden aan het bouwwerk; “

DUS: Risico' als gevolg van (5 aspecten):

- 1. Aard van het bouwwerk*
- 2. Samenvallende activiteiten*
- 3. Activiteiten die na elkaar plaatsvinden*
- 4. De invloed van de omgeving*
- 5. De werken die achteraf kunnen plaatsvinden*

Taak VC-ontwerp

- Bespreken met BD ontwerp en BH voor er aannemers aangesteld worden:
Wie welke maatregel treft, zodat er in de offerte aanvraag kan bepaald worden wie wat zal plaats(en) en wat dit zal kosten)*
- Afspreken hoe de coördinatie verloopt*
- in V&G-plan moet duidelijk staan wie wat achteraf moet leveren.*
-

Taak VC-verwezenlijking

- Info verstreken aan komende aannemers wat de risico's zijn*

e) de uitvoering van mogelijke latere werkzaamheden aan het bouwwerk; “

Risicoanalyse werken achteraf.

Hoe veilig werken uitvoeren aan (aannemers mogen niet in gevaar komen)

- gevel*
- dak*
- reinigen /onderhoud ramen*
- schilderen gemene en private delen (zijn er bv voorzieningen)*
- afbraak gebouw*
- verbouwingswerken*

coördinatiedagboek:

7° "coördinatiedagboek" : document of geheel van documenten waarvan de inhoud beantwoordt aan de bijlage I, deel B, en dat door de coördinator wordt bijgehouden en dat de gegevens en bemerkingen vermeldt betreffende de coördinatie en gebeurtenissen op de bouwplaats;

Niet besproken

Postinterventiedossier:

*8° "postinterventiedossier" : dossier waarvan de inhoud beantwoordt aan de bijlage I, deel C, en dat de voor de **veiligheid***

en de gezondheid nuttige elementen bevat waarmee bij eventuele latere werkzaamheden moet worden rekening gehouden en dat aangepast is aan de kenmerken van het bouwwerk;

Het postinterventiedossier bevat ten minste de volgende elementen :

1° de informatie betreffende de structurele en essentiële elementen van het bouwwerk;

2° de informatie betreffende de aard en de plaats van aantoonbare of verborgen gevaren, inzonderheid ingewerkte nutsleidingen;

(de ligging van de leidingen die een gevaar kunnen opleveren bij latere werken. Zijnde : gas, elektriciteit en warm water leidingen . koud water en ventilatie kanalen houden op zich GEEN gevaar in.)

3° de plannen die werkelijk met de uitvoering en de afwerking overeenstemmen;

(ze moeten nuttig zijn voor de veiligheid bij latere activiteiten door WN.)

4° de architecturale, technische en organisatorische elementen in verband met de verwezenlijking, de instandhouding en het onderhoud van het bouwwerk;

(de informatie moet nuttig zijn voor de veiligheid bij latere activiteiten door WN.)

5° de informatie voor de uitvoerders van te voorziene latere werkzaamheden, inzonderheid de herstelling, vervanging of ontmanteling van installaties of constructie-elementen;

(Informatie over hoe kan men op veilige wijze iets herstellen, vervangen, ontmantelen. Hoe bereik je het, is er beveiliging aangebracht ?)

6° de relevante verantwoording van de keuzen in verband met onder andere de toegepaste uitvoeringsmethoden, technieken, materialen of architecturale elementen.

(opgelet verantwoording door de ontwerper bv waarom er zware (prefab) elementen gebruikt zijn, hier op wijzen voor bij later werken)

7° de identificatie van de gebruikte materialen.

(welke materialen zijn er gebruikt , opgelet enkel wat nuttig voor de veiligheid van latere werknemers. Dus geen technische fiches. Geen gebruikshandleidingen)

Tot zover mijn samenvatting van enkele jaren terug

Blijft dus stof tot discussie

Philippe Englebert

Welkom op de site van
VBVC
de vlaamse beroepsvereniging
voor veiligheidscoördinatoren
De vzw die de belangen van
veiligheidscoördinatoren behartigt

Over VBVC

De bouw is één van de sectoren met de meeste en zwaarste arbeidsongevallen. Bouwplaatsen zijn tijdelijk en evolutief: ze veranderen voortdurend en elke keer ontstaan nieuwe risico's. Een Koninklijk Besluit van 25.01.2001 (BS van 07.02.2001) organiseert de toepassing van nieuwe bepalingen en verplichtingen in verband met veiligheid en gezondheid op